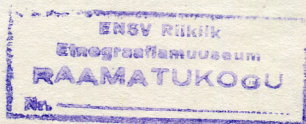

Küsimusleht nr. 94

PÖLLUNDUS

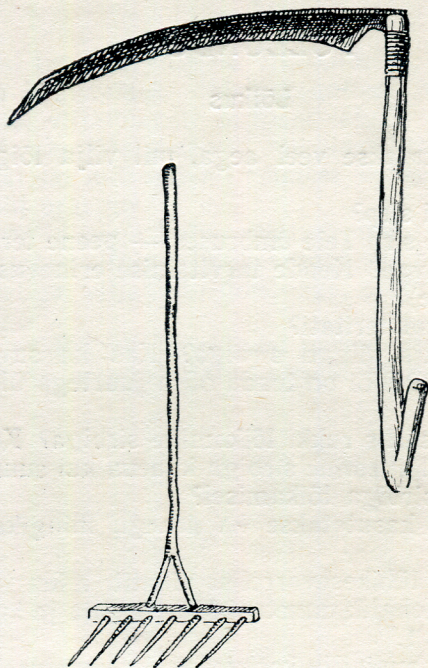
Lõikus

1. Kas mäletatakse veel aega, mil vilja lõigati sirbiga? Millal see oli?
2. Kust saadi sirp?
3. Milline oli sirp Teie ümbruses — peene teraga ja hambuline, või massiivne? Nende tarvitamise erinevus (lõikamine, õsumine, raumine)?
4. Kuidas sirpi teritati?
5. Millist vilja lõigati sirbiga? Kas ka suvivilja? Otra (eriline odra sirp)? Või on teada odra juurtega üleskiskumist? Miks seda tehti?
6. Kui kaua säilis rukki lõikamine sirbiga? Kas kehvikute põllul säilis vilja lõikamine sirbiga kauem, kui suurtes taludes?
7. Kombeid sirbiga lõikamisel?
8. Kas sirpi kasutatakse ka praegu mingiks otstarbeks? Milleks?
9. Kas tunti lühikesevarrelist vikatit, mida tarvitati koos väikese rehaga? Kohalik nimetus! Millist vilja ja kuidas sellega niideti? Vt. joonis 1.
10. Millal tuli suvivilja koristamiseks kasutusele vikat?
11. Millist tüüpi vikatit on tarvitatud Teie ümbruses (nn. sepavikat, vene vikat, austria vikat jne.)? Miks eelistati üht teisele? Vt. joon. 2.
12. Kuidas vikatit teritatakse?
13. Kust vikateid varem saadi? Kas olid kindlad sepadvikateistrid, kelle tooteid eelistati?
14. Milline on Teie ümbruses vikati vars (sirge, kõver, kaarjas jne.)? Käepidemed? Nende kohalik nimetus? Võimaluse korral lisada joonis! Miks peetakse Teie pool levinud vikati-tüüpi eriti otstarbekaks (lõe ja käepideme poolest)?
15. Kuidas on kinnitatud vikat lõe külge (materjal)? Võimaluse korral lisada joonis!

16. Kas on vilja niitmisel vikati terale kinnitatud pulka-dest raami kaare paremaks kokkuviiamiseks (rehaga vikat)? Kuidas seda Teie ümbruses kutsuti?

17. Kombed seoses esimese ja viimase vihu lõikamisega põllult?

Joonis 1

18. Millist vilja on köidetud ja kui suured tehti vihud?

19. Kuidas toimus erinevate viljade kuivatamine põllul?

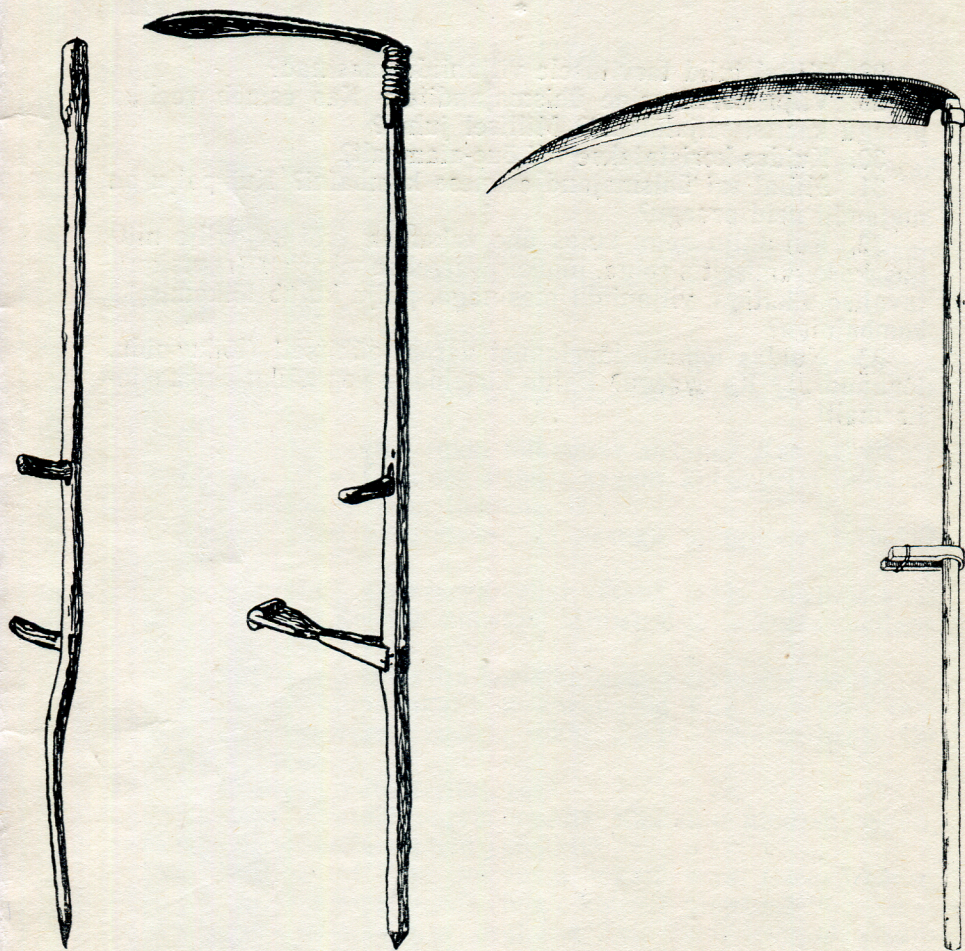
20. Kas hakkidesse on pandud ka suvivilja? Kui ei, siis kuidas seda kuivatati?

21. Mitu vihu pandi hakki? Kes asetas peavihu?

22. Rõugud, sarrad (nom. «sard»), kärbised, aunad jne. — millised neist on Teie ümbruses tuntud? Mille poolest nad erinevad? Võimaluse korral palume lisada joonis!

23. Kas on põllul vilja hoitud kuhjades? Millisel juhul, ja kui suured olid kuhjad?

24. Miliseid erinevusi tuntakse kuiva ja märja vilja põllulkuivatamise vahel?

Joonis 2

25. Kas vili koristati varem oma perega või võeti selleks päevilisi? Kuidas päevilistele tasuti? Või on vilja koristatud talgute korras?

26. Kui kaua kuivas vili põllul?

27. Kuhu veeti põllult kojuviidud vihud?

*

*

*

28. Millal tulid tarvitusele viljaniidu masinad?

29. Vilja koristamine ühismajandites? Kas esineb veel ka praegu käsitsi viljalõikust? Millisel juhul?

30. Kuidas koristatakse vili õue-aiamaalt?

31. Millal sai ühismajand esimese kombaini? Kui palju on majandil neid praegu?

32. Kui palju aega kulus ühe vakamaa (või ha) vilja niitmiseks keskmiselt sirbiga, lühikesevarrelise vikatiga (rautsiga), tavalise vikatiga, viljaniidu masinaga, palju kulub lõikamiseks kombainiga?

33. Kuidas lõikuse lõpetamist varem pühitseti (lõikuspidu, lõpupudru)? Ka praegu? Palun kirjeldage peo käiku üksikasjalisemalt!